

Конспект лекції 15 –

ВСЕСВІТ. ПЕРЕВІРКА ПРАВДИВОСТИ СВІТОГЛЯДІВ (Частина 3)

В цій лекції ми розглянемо аргументи, що продемонстрували б нам те, що всесвіт є результатом творчості чи дій якоїсь самоіснувальної Істоти, або, так би мовити, Першопричини, Причини всього. І, можливо, на перший погляд може здатися, що ось таке дивне визначення Першопричина, чи безпричинова Причина або самоіснувальна Істота. Розгляньмо ці терміни. Що вони означають? Можливо ви чули таку фразу, що якщо щось існує, отже Бог існує. Чому християни висувають отаке твердження: ми можемо стверджувати існування Бога виходячи з факту існування всесвіту. Але на початку я хочу задати вам запитання, щоб ми разом поміркували. Чи означає Закон причиново-наслідкового зв'язку, що все, що існує, повинно мати причину? Поміркуйте одну хвилину: все, що існує, повинно мати причину чи ні? І тут ми приходимо лише до двох можливих варіантів. І правильна відповідь була б наступна: все, що мало початок, повинно мати причину свого початку. Ми бачимо, що матеріальний світ демонструє наявність процесу деградації, тому він повинен мати початок, а отже повинен мати причину своєї появи. Водночас, якщо вийти за межі закону причиново-наслідкового зв'язку, то ми можемо стверджувати, що те, що було завжди, воно не зобов'язано мати свою причину. Тож, коли у людини-вірянина, який стоїть на позиції християнського теїзму, запитують: «Якщо Бог все створив, то хто ж тоді створив Бога? Відповідь проста: «Бога ніхто ніколи не створював. Бог був завжди.» Тут саме цікаве те, що цим самим Бог теїзму якраз відрізняється від багатьох інших богів – Він був завжди. Якщо боги політеїзму народжуються, вмирають, то Бог теїзму був завжди. Що це означає? Це означає, що Бог теїзму не може бути матеріальним богом. Тому то боги політеїзму – вони не боги, бо вони напівматеріальні. Всесвіт – це тіло померлого бога, як одна з теорій політеїстичного погляду щодо походження життя і всесвіту. Теїстичний Бог не може бути матеріальний. І Біблія це стверджує. Вона каже, що Бог є Дух. Бог є метафізичною складовою. Він не є фізично матеріальний. Бог є Дух. Нематеріальні складові реально непідвладні вимогам, вони не підпадають під вимоги фізичних законів, що свідчать про вмирання, або наявність початковості фізичного світу. Тож засадничі закони матерії, всесвіту абсолютно не прописують щось, і не описують, як правильно було б сказати, бо закони фізики – описові, а не приписні. Вони цілком не описують закономірності у духовному метафізичному світі. І духовний світ може існувати завжди. Це цікава дискусія, яку б варто було розвинути в іншому класі. Що значить час, вічність... І можливо, коли в нас буде час в кінці курсу про це можна буде трохи поміркувати. Але зараз я хотів би наголосити на цих двох відповідях. Чи означає закон причиново-наслідкового зв'язку те, що все повинно мати свою причину? Відповідь – ні. Причину повинно мати те, що мало свій початок. А що не мало початку, то й не

повинно мати своєї причини. Але те, що не мало початку, не може бути матеріальним. Отже, матеріальний світ не може існувати вічно. А ось метафізичний світ може існувати вічно. І можливо, щоб щось було самоіснувальним. Звісно, що в матеріальному світі ми кажемо – ні, нічого не може бути самоіснувального, бо тут діє другий закон термодинаміки, закон ентропії, енергія розпорошується, її треба завжди брати ззовні. А може бути щось самоіснувальним у метафізичному світі? Якщо там закон фізики не діє – закон смерти, ентропії, розпорошення. То чи може щось існувати само собою, не живлячись ззовні енергією для свого існування? Цікаво, зверніть увагу, як Бог відкрився Мойсеєві. Я якось по іншому читав цей уривочок з книги Вихід, коли Мойсей пас одного разу овець у пустелі, і ось він побачив кущ, що горить, але не згоряє. Але зауважте, що не кущ символізує Бога, а саме вогонь символізує Бога. Але це незвичайний вогонь. Ми звикли до того, що вогонь – це процес окислення горючий матеріал вступає в реакцію з киснем, відбувається виділення великої кількості теплової енергії, тому ми бачимо випромінювання від нагрітого повітря або нагрітого матеріалу. І раптом ми бачимо вогонь, що не потребує того, щоб було пальне. Кущ не згоряє. Вогонь на кущі, але він не згоряє. Це саме найяскравіша видима ілюстрація самодостатньої чи самоіснувальної Істоти: вогонь, що не потребує палива для свого існування. І ось Бог каже: «Я є. Я самоісную. Я – Сущий. Я був завжди. Я не потребую когось.» Бог каже доволі багато на сторінках Святого Письма, що Він не потребує їжі, одягу, ні місця помешкання. Ми, люди, ми потребуємо цього всього, щоб із зовні надходила тепла енергія, щоб із зовні надходила корисна енергія у вигляді їжі, щоб наші клітини могли діяти, щоб ми могли жити. Але зауважте, що Бог цього не потребує, Йому не треба їжі, палива, тепла. Він самоіснує. Але, тут ще раз хочу наголосити, що тільки метафізичні, духовні істоти або речі можуть бути самоіснувальні. До того ж Бог є Творцем усього. Тобто, Він не просто Сам Собою існує – Він Подавач всього, Він джерело світла, як каже Біблія, Він джерело цієї енергії, Він дає цю енергію. Біблія каже, що силою Його слова утримується весь світ. Він буквально рухає весь світ. Ми ним живемо, рухаємося й існуємо, як каже один із авторів книги Нового Заповіту. Цікаве оце твердження. Що Він є джерелом цієї енергії, але Сам не потребує енергії, бо Він є метафізичний, духовний, нематеріальний. Ми звикли міряти по-іншому. Але ми бачимо, що все довкола нас потребує участі або людини, або когось іншого. Ми інколи кажемо оцю фразу: «Тут треба рук докласти до цього», тобто ще треба попрацювати над цим, щоб довести все ладу. Треба над текстом посидіти, подумати, щоб він був більш зрозумілий. Потрібно провести якусь роботу, щоб з'явилась більш злагоджена упорядкована структура. Але зауважте, що для метафізичного світу – це не обов'язково, бо там закони фізики не діють. І ось ми перейшли до розуміння *необхідної істоти*. Якщо щось існує у метафізичному світі, то існує Бог. Це значить те, що якщо щось існує у фізичному світі, то повинна існувати раціональна необхідність, щоб щось існувало в метафізичному світі. І це щось повинно

бути безкінечним і вічним у часі. Якщо щось існує нині, то наш розум, логіка, здоровий глузд вимагає, щоб щось існувало завжди. Коли не було чогось, що існувало завжди, тобто вічного, то ми не можемо про щось говорити, що існувало б зараз. Тобто, оця спроба пантеїстичного погляду, що нині нічого немає. Але ж ми розуміємо, що це не ілюзія, бо я є, каже Рене Декарт. Ось якщо коли-небудь був час, коли не існувало нічого, то що могло би бути нині крім нічого? Нічого. Тож якщо наш світ існує, то значить наш розум, наше раціональне мислення каже про те, що має бути якась раціональна причина існування нашого світу. А ця причина повинна бути нематеріальною. Це дуже важливо для християнина. Ось для тих, хто є прибічниками теїстичного світогляду, важливо утвердити доктрину про Творця, обстоювати свою віру, оскільки зброю, що критики християнського теїзму й використовують проти християнства, якраз спрямовують на зруйнування ідеї чи науки, вчення про Творця. І якщо хтось може вивільнитись від ідеї про створення, Творця, то буде порушено всю концепцію теїстичного Бога. Тож люди намагаються доводити, що якщо ви будете відштовхуватися від раціоналізму і науки, то вам доведеться вірити у всесвіт без Бога. Це якраз і є абсолютною неправдою. Ми, в свою чергу, намагаємося розвернути оцю зброю противників християнства й показати, що таким людям, які намагаються вірити у всесвіт без Бога, ті, хто намагається запропонувати альтернативу теїзму у вигляді атеїзму чи чогось іншого – вони чинять саме ірраціонально, не логічно. Їхня позиція абсурдна, оскільки розум вимагає існування необхідної Істоти, тобто Першопричини всього, яка нематеріальна, яка вічна.

Тож, друзі, хай там як це не звучало дивно, атеїсти – нелогічні, вони абсурдні, ненаукові. Я запропоную до читання до бібліографії курсу одну книгу, що справила на мене враження і допомагала у формуванні мого християнського світогляду. Я не пам'ятаю автора, але вона називається «Вони вірили в Бога». Нобелівські лавреати, які визнавали наявність Творця. Мене вразив той факт, що люди, які у вірі, які не упереджені, які не намагаються розв'язати рівняння, що ікс не дорівнює чотирьом, а які сміливо досліджують світ, і приходять до висновку, що має бути Бог. Ось ми знаємо, що є один відомий учений на берегах свого щоденника, свого рукопису, написав таку фразу: «Мене неймовірно дратує той факт, що має бути Бог». Справді, коли розум неупереджено підходить до дослідження всесвіту, він приходить до розуміння, що має бути Бог, оця безпричинна Причина або Першопричина, якась існувальна чи самоіснувальна, нематеріальна Істота, Котра дала початок цьому нематеріальному світові. Інакше все стає абсурдним, нелогічним, руйнується вся сучасна наука. І справді, більшість людей, які отримують Нобелівську премію, дотримуються теїстичного світогляду, який має на увазі початок всесвіту. Цей світогляд науковий, він не конфліктує із засадничими законами фізики, він справді спирається на науковий метод. І як це не прикро, але правда була підмінена

неправдою. Більшості людей нашого часу, старшому поколінню у світських університетах, світських вишах нав'язувалась і нав'язується ідея про те, що світ створив сам себе. Це абсурдно, нелогічно, те, що світ існував завжди – антинаучно. Це робиться для того, щоб прибрати згадку про Бога. Якщо ми будемо говорити про Творця, то відразу виникає думка про відповідальність перед цим Творцем. Тоді приходить ідея про те, що ми маємо здати справу перед цим Творцем. Ми колись будемо стояти перед Ним і Він спитає про прожите життя, яке Він нам дав. Справді, питання, звідки я з'явився, завжди вказує на наявність Творця. І якщо я твориво, а Він творець, то Він як Творець може бути Законодавцем, а як Законодавець, Він може бути Суддею. А як Суддя, в чому і є сутність Євангелія Доброї Новини – Він узяв на Себе мої гріхи, моє покарання. Це сутність Євангелія – Творець, Законодавець і Суддя. Щоб простити Своє твориво, Він поніс кару за гріх, який учинило Його твориво. Це справді найвеличніша любов Бога, це милість Бога. І це те Євангеліє, яке ми сповідуємо.